

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO,
NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO NR. VIII-729 23 IR 23¹ STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR
SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. I-722 4, 10, 17 IR 20 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

(toliau – įstatymų projektai)
(TAP-22-870) (TAIS -22-3499(2) (TAP - 22-871) (TAP-22-872)

Nr. NV-1473

Vilnius

Įvertinę įstatymų projektų atitiktį Konstitucijai, įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams teikiame šias pastabas bei pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

1. Š. m. gegužės 22 d. įsigaliojo naujos Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatos 119 straipsnio nuostatos dėl tiesioginių merų rinkimų, todėl šiuo metu Seime rengiamas Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas įgyvendinantis šiuos Konstitucijos pakeitimus. Pagal keičiamą Vietos savivaldos įstatymo projektą yra siūloma nustatyti, kad savivaldybės vykdomoji institucija bus meras, todėl manome, kad nuostatos, kuriomis siūloma vietoj „savivaldybės vykdomosios institucijos“ keisti į „savivaldybės administracijos direktorių“ turėtų būti keičiamos tik Seimui priėmus minėtą Vietos savivaldos pakeitimo įstatymą, kuriame būtų aiškiai reglamentuotos kas yra laikoma vykdomoji institucija bei kokios mero ir administracijos direktoriaus funkcijos.

2. Vertinant keičiamo 23 straipsnio 1 dalies antro ir trečio sakinių nuostatas yra neaišku, kokių tikslų yra reikalingos tapačios tvarkos dėl turtinių ir neturtinių teisių ir pareigų įgyvendinimo savivaldybių administracijų direktoriams – vieną tvarką nustatys Vyriausybė (antro sakinio nuostata), tuo tarpu pagal trečio sakinio nuostatas taisyklės ir gairės, reikalingas savivaldybių, kaip juridinių asmenų dalyvių, turtinėms ir neturtinėms teisėms ir pareigoms įgyvendinti, jau nustatys savivaldybių administracijų direktoriai. Siūlytina šias nuostatas suderinti tarpusavyje ir manome, kad šią tvarką visoms savivaldybėms turėtų nustatyti vienas subjektas, nebent būtų objektyvių priežasčių, dėl kurių 60 savivaldybių turėtų būti patvirtinę 60 skirtingų tvarkų. Tos priežastys turėtų būti aptartos aiškinamajame rašte. Aiškinamajame rašte pateiktas argumentas, kad taip derinama su Vietos savivaldos įstatymu, nes savivaldybių administracijų direktoriai yra tiesiogiai atsakingi už įstatymų, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje nėra tinkamas, nes neatskleidžia, kodėl yra siūloma rinktis būtent tokį teisinio reguliavimo modelį. Be to, jeigu bus palikta savivaldybių administracijų direktoriams tvirtinti minėtas tvarkas, neaišku, kaip tai koreliuos su keičiama 23 str. 2 dalimi, pagal kurią Vyriausybė galės nustatyti tam tikrų teisės aktų nuostatų taikymą pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“. Taip pat trečiame sakinyje siūlome palikti tik vieną iš dokumentų formų – taisyklės arba gairės, nes jų turinys savaime suponuoja skirtingą dokumentų turinį.

3. Dėl 23 straipsnio 2 dalies. Šios dalies 2 sakinyje yra siūloma nustatyti, kad Vyriausybė galės nustatyti kokios Vyriausybės priimtų teisės aktų nuostatos valstybės ir savivaldybių valdomų

bendrovių *dukterinėms bendrovėms* turės būti taikomos be išimčių (atkreiptinas dėmesys, kad tokios nuostatos nėra pirmame sakinyje, numatančiame valstybės ir savivaldybių valdomoms *įmonėms* taikomų taisyklių reglamentavimą), tačiau manome, kad šios nuostatos būtų tikslinga atsisakyti, nes jau pats taisyklių įtvirtinimas suponuoja jų laikymąsi be išimčių, nebent būtų nustatyta priešingai.

4. Dėl 23 straipsnio 2² dalies. Pagal šią dalį yra siūloma, kad valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairės nustatys Vyriausybė, o savivaldybių valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairės nustatys savivaldybių administracijų direktoriai. Įvertinant tai, kad Lietuvoje yra 60 savivaldybių, abejotina, ar yra tinkama, kad kiekviena savivaldybė turėtų savo skirtingas jų valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių veiklos skaidrumo užtikrinimo gaires. Manytume, kad veikos skaidrumo užtikrinimo standartai turėtų būti numatomi ir taikomi visoms savivaldybėms vienodi, todėl siūlome, kad šios gairės būtų tvirtinamos Vyriausybės ir visoms savivaldybėms būtų taikomos tapatus reguliavimas.

5. Dėl 23 straipsnio 5 dalies 7 punkto - pažymime, kad aiškinamajame rašte dėstomas argumentas, kad nuostata „Vyriausybės nustatyta tvarka“ yra išbraukiama, nes tokios tvarkos Vyriausybė nėra nustačiusi yra netinkama, nes tai reiškia, kad Vyriausybė neįvykdė savo pareigos, ir tai negali būti argumentu tokiai nuostatai naikinti. Siūlytina tikslinti aiškinamąjį raštą.

6. Dėl keičiamo 23¹ straipsnio. Derintinos tarpusavyje keičiamų 2 ir 3 dalių sąvokos „valstybės ir savivaldybės“ bei „valstybės ir savivaldybių“. Keičiamoje šio straipsnio 3 dalyje, atsižvelgiant į Civilinio kodekso 2.45 straipsnį siūlome apsvarstyti nuostatoje „ar juridinio asmens, kurio dalyvės, dalininkės ar steigėjos“, išbraukti žodžius „dalininkės ar steigėjos“ (pastaba taikytina ir šio straipsnio keičiamam 7 dalies 1 punktui). Taip pat siūlytina keičiamo 23¹ straipsnio 5 dalies 6 punkto nuostatas įvertinti atsižvelgiant į tai, kad pagal Vyriausybės įstatymo 29¹ ir 30 straipsnius tiek Vyriausybės įstaigų, tiek įstaigų prie ministerijų valstybės tarnautojams gali būti pavesta dalyvauti formuojant valstybės politiką atitinkamose srityse.

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

1. Dėl nuostatos „savivaldybės vykdomoji institucija“ keitimo į „savivaldybės administracijos direktorius“ analogiška pastaba taikytina kaip ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektui (1 pastaba).

2. Dėl keičiamo 10 straipsnio. Įvertinant tai, kad šiame įstatyme nebelieka įtvirtintų bendrųjų reikalavimų taikomų valdybos nariui, įskaitant ir nepriekaištingos reputacijos reikalavimo (bus taikomos Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatos), todėl atitinkamai turi būti pripažįstama netekusiu galios ir 10 straipsnio 5 dalis, numatanti, kas yra laikoma nepriekaištinga reputacija.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Indrė Marija Baranauskienė

Indrė Baranauskienė, el.p., indre.baranauskiene@lrv.lt, tel. nr., 8 706 63949
Inga Jonelienė, el.p. inga.joneliene@lrv.lt, tel. nr. 8 706 61 817